

Virtuální pitvy jsou běžné, klasické ale nenahradí, říká Petr Baláž

22.10.2025 - | Nemocnice Pardubického kraje

Primář ze soudního lékařství přibližuje práci na rozhraní medicíny, kriminalistiky a psychologie.

Soudní lékařství je obor, který pomáhá odhalit pravdu tam, kde končí život. „*Naším úkolem je zjistit, proč člověk zemřel, jaké k tomu vedly okolnosti a zda se na smrti nepodílela jiná osoba,*“ vysvětluje **primář oddělení soudního lékařství Pardubické nemocnice Petr Baláž.**

Původně směřoval k chirurgii, ale osobní zkušenost s nemocí a zájem o kriminální případy ho přivedly k soudnímu lékařství. „*Přednášky na fakultě mě bavily, a když se v Pardubicích uvolnilo místo, neváhal jsem,*“ vzpomíná. Dnes vede oddělení, které poskytuje soudně lékařské služby nejen pro Pardubický kraj, ale i pro části kraje Vysočina a Středočeského kraje. Tým se od jeho nástupu výrazně rozrostl – z původních dvou lékařů na více než dvacet členů, včetně sanitářů a laborantek.

Typický den pro výjezd? Pátek odpoledne a neděle večer

Práce soudního lékaře je pestrá a často nepředvídatelná. Ráno začíná hlášením a rozpisem pitev. Následují samotné pitvy, psaní protokolů, konzultace s kolegy a někdy i výjezdy na místa nálezů těl. „*Ty přicházejí typicky v pátek odpoledne nebo v neděli večer,*“ dodává s nadsázkou primář a pokračuje: „*Provádíme dva druhy pitev, zdravotní a soudní. Přičemž ta první se může změnit v druhou, pokud se objeví podezřelé okolnosti.*“ Takové případy jsou sice spíše výjimečné, ale vyžadují okamžitou reakci. Zatímco zdravotní pitvu provádí jeden lékař a řídí se zdravotnickou legislativou, soudní pitvu nařizuje policie a účastní se jí dva lékaři-znalci. Výsledky pak slouží jako důkazní materiál v trestním řízení.

Lidé si často pletou soudního lékaře s patologem. Byť mají oba obory patologii jako základ, rozdíl je mezi nimi zásadní. „*Patolog pomáhá živým – vyšetřuje vzorky od pacientů. My se zabýváme zemřelými a hledáme příčinu smrti,*“ objasňuje primář.

Moderní soudní lékařství

Moderní technologie se dostávají i do soudního lékařství. Virtuální pitvy pomocí CT nebo analýzy DNA jsou dnes běžnou součástí práce. „*Virtuální pitva může odhalit zlomeniny nebo poranění, ale nenahradí detail klasické pitvy,*“ upozorňuje Baláž a doplňuje, že na západ od nás se tento způsob pitev provádí výrazně častěji, než je zvykem v Česku.

Významnou roli hraje také spolupráce s dalšími odděleními – především s toxikologickou laboratoří, která pomáhá odhalit přítomnost jedovatých látek. „*Bez kvalitní toxikologie by naše práce nemohla dobře fungovat a spolupráce s kolegy tady v Pardubické nemocnici je skvělá,*“ dodává.

Jedním z nejčastějších dotazů, které soudní lékaři dostávají, je odhad doby smrti. „*Nelze ji určit na minutu přesně, pokud člověk nezemře přímo před očima lékaře. Většinou pracujeme s časovými intervaly, které se s rostoucím odstupem od smrti rozšiřují,*“ vysvětluje. Lékaři sledují známky jako posmrtné skvrny, ztuhlost těla, tělesnou teplotu nebo rozkladové změny. Důležitý je i kontext – například prostředí, kde bylo tělo nalezeno.

Není to jako v kriminálkách

Psychická náročnost je součástí profese. „*Nejtěžší jsou úmrtí dětí. Emočně i odborně,*“ přiznává primář. Sám se s náročností své práce vyrovnává sportem, hudbou a časem se synem. „*To mě přivádí na úplně jiné myšlenky, než jsou ty pracovní,*“ říká. V práci pak pomáhá i humor, který je podle něj na oddělení běžný a do určité míry i potřebný.

Kriminální seriály často zkreslují představu o práci soudních lékařů. „*V televizi je to rychlé a elegantní. Ve skutečnosti je to pomalejší, náročnější a často krvavější,*“ vysvětluje. Zároveň dodává, že metody z televizních obrazovek bývají přehnaně moderní a realita je mnohem víc o trpělivé a pečlivé práci.

Pardubické oddělení se podílelo na vyšetřování řady známých případů, ale primář Baláz si zakládá na diskrétnosti. „*Snažíme se, abychom nebyli moc vidět,*“ dodává. Přesto si vybavuje případy, které v něm zanechaly silný dojem – například dvojnásobnou vraždu spáchanou psychicky nemocným mužem nebo úmrtí novorozenců.

A jak reagují lidé, když se dozvědí, že je soudní lékař? „*Většinou se mě už na nic neptají. A když ano, doporučím jim jiného lékaře,*“ uzavírá s nadhledem.

<https://www.nempk.cz/novinky/virtualni-pitvy-jsou-bezne-klasicke-ale-nenahradi-rika-petr-balaz>